

מבחן בהיסטוריה לכיתה ו' – סיכום

המבנה הגיאוגרפי של יוון – רכסי ההרים הגבוהים, הקשים למעבר, גרמו לפיצולה המדיני של יוון העתיקה.

רוב התושבים התיישבו בעמקים שבין ההרים וחלקם הקימו מושבות חדשות לאורך חופי הים התיכון. התנאים הגיאוגרפים הקשו על הקשר בין התושבים ולכן לא הייתה יוון מאוחדת, אלא מפוצלת לערי מדינה רבות, קטנות ועצמאיות.

כל עיר – מדינה שאפה להיות עצמאית ולנהל את ענייניה. עיר המדינה נקראת ביוונית פוליס.

הפוליס – הייתה בנויה סביב האקרופוליס, שהוא מקום גבוה ומבוצר.

באקרופוליס היו מצודה ומקדשים.

אנשי הפוליס חיו סביב האקרופוליס ועסקו בעיקר מחקלאות.

בכל פוליס הייתה אגורה – כיכר השוק. (בתחילה האגורה הייתה מקום כינוס של האזרחים ומאוחר יותר הפכה להיות המרכז המסחרי של הפוליס).

ערי המדינה – במאה ה-7 לפני הספירה היו ביוון יותר מ-200 ערי מדינה.

בכל אחת היו צורות שלטון שונות. היו ערים חלשות וערים חזקות.

*מאפיינים משותפים:

(1) מוסדות פוליטיים – אסיפת העם, מועצת הפוליס, נושאי משרות בכירות.

(2) מוסדות ציבור דומים – מקדשים לאלים, תיאטרון וגימנסיון.

(3) מבנה חברתי דומה – את ענייני הפוליס ניהלו האזרחים.

אזרחים היו רק גברים – בניהם של מקימי הפוליס. רק להם היו זכויות פוליטיות

נשים, עבדים ותושבים זרים לא היו אזרחים.

מוסדות השלטון בדמוקרטיה – אסיפת העם, בה השתתפו כל האזרחים (של אתונה).

ענייני המדינה נקבעו ע"פ הרוב.

שתי ערי המדינה החשובות: אתונה וספרטה

הדומה: השתייכו לתרבות היוונית – תושביהן האמינו באותם האלים, חגגו את אותם החגים ודיברו יוונית.

השונה: צורת משטר שונה, אורח חיים שונה.

השוואה בין ספרטה לאתונה:

מאפיין	ספרטה	אתונה
משטר	אוליגרכיה – מעט אזרחים ספרטנים שלטו על אוכלוסייה גדולה וזרה. 2 מלכים שהיו מפקדי הצבא, היו גם כוהני דת. לצידם פעלה מועצת זקנים – 28 חברים, בני 60 ומעלה. את חברי המועצה בחרו ארחי הפוליס. הם עסקו בחקיקת חוקים + ניהול בתי הדין. אסיפת העם אישרה את החלטות המועצה (כל הגברים השתתפו).	דמוקרטיה – באתונה שולט רוב – משטר דמוקרטי. אסיפת העם – כל אזרח בן 18 ומעלה יכול להצטרף. באסיפה היו מתכנסים באגורה (כיכר השוק). תפקיד האסיפה – לחוקק חוקים, לקבוע את המדיניות של הפוליס, לבחור בעלי תפקידים, להצביע בעד מלחמה או שלום והכל באמצעות הצבעה . המועצה – 500 חברים. אסיפת העם מינתה את המועצה לשנה אחת באמצעות הגרלה. הם פיקחו על פעולות בעלי התפקידים, ניהלו ענייני כספים, דנו בתלונות אזרחים. השופטים – מונו על ידי אסיפת העם באמצעות הגרלה.
מבנה גיאוגרפי	השתלטו על שטחים גדולים סביב העיר שלהם.	קרובה לים האגאי – עסקו במסחר ימי.
חינוך	חינוך נוקשה במחנות צבאיים. המטרה – להיות חייל מצטיין ונאמן לצבא. רק בגיל 30 אפשר לעזוב את הצבא. צריך להמשיך לשרת עד גיל 60. אסור גם לעזוב את הפוליס עד גיל 60. נאמנות לצבא במקום למשפחה.	דמוקרטי.
מעמד הצבא	מעמד גבוה מאוד	מונו אסטרטגים – אנשים שממונים על הצבא. בוחרים אנשים שיש להם יכולת פיקוד וידע צבאי.

מושגים חשובים:

פוליס – עיר מדינה.

דמוקרטיה – שלטון העם. העם קובע כיצד תתנהל המדינה.

אוליגרכיה – ענייני המדינה נקבעים על ידי מיעוט. מעט אזרחים שולטים על אוכלוסייה גדולה.

טירניה – שלטון יחיד – אדם אחד שולט ומקבל את כל ההחלטות.

היסטוריון – אדם העוסק בחקר ההיסטוריה האנושית ובתיאורה.

ציר הזמן – שיטה שנועדה להמחשה חזותית של אירועים היסטוריים.